

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA)
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, do 29 de outubro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
DISCIPLINA: PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA) CUADRIMESTRES I-II											
ESPECIALIDADE:	PEDAGOXÍA				ITINERARIOS:			PEDAGOXÍA DO INSTRUMENTO/ CANTO, XERAL E DA LINGUAXE MUSICAL			
CARÁCTER:	DISCIPLINA OBRIGATORIA				TIPO DE CLASE:			INDIVIDUAL			
DEPARTAMENTO:	PIANO				XEFE DE DPTO.:			ENRIQUE LÓPEZ HERREROS			
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:			ENRIQUE LÓPEZ HERREROS			
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		1
ECTS/CUAD.	6	6	6	6	6	6			Observacións:		
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA			
	Elisa Timiraos Ferreiro				elisatimi2@gmail.com			Luns, 14:00-15:00			
	Enrique López Herreros				enriqueopher@gmail.com			Mércores, 16:30-17:30			

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento ou voz e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	O coñecemento e dominio da técnica instrumental é un dos contidos fundamentais da titulación, un aspecto no que esta disciplina incide especialmente por ser un dos principais elementos vertebradores da mesma. Na materia instrumento principal piano preténdese acadar unha síntese e dominio das dimensións básicas da interpretación musical profesional. Desenvolvendo un estilo propio como intérprete e con madurez creativa mediante uns hábitos e técnicas de estudo adecuados e valorando criticamente o traballo. Tamén se pretende acadar unha preparación adecuada para a interpretación en público e un coñecemento básico da construción, mantemento, comportamento acústico e características do propio instrumento.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X11, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EP4
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Acadar o nivel técnico que permita ao alumno tocar as obras adecuadas ao repertorio mínimo deste curso.	EP4, X1, X3, X6, T2, T3
2. Coñecer e adecuar as súas interpretacións ás convencións estilísticas de cada estilo.	X3, X6, X11, X21, T2, T3
3. Valorar a importancia da constancia no estudo como medio indispensable para desenvolver as destrezas propias dun intérprete profesional	X24, T1, T3, T15, EP4
4. Acadar un nivel de autoescucha e autocrítica coma medios para controlar a calidade da súa execución e para progresar como intérprete.	T6, X21, T2, T15, X6, X24

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS	
		C I	C II
1.- Estudo dun programa pianístico formado por obras de diferentes estilos.	1.1.Lectura e proceso inicial de traballo. 1.2.Resolución dos diferentes problemas técnicos e interpretativos.	5	5
2.- Análise	2.1.Análise formal das obras traballadas. 2.2.Análise estético das obras traballadas.	2	2
3.- Traballo específico e pormenorizado de todos os elementos musicais.	3.1.Pulsación rítmica. 3.2.Articulación. 3.3.Precisión de ataques. 3.4.Equilibrio sonoro. 3.5.Tímbr. 3.6.Unidade expresiva.	2	2
4.- Preparación para a actuación ante público	4.1.Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. 4.2.Técnicas de relaxación. 4.3.Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario. 4.4.Interpretación en público.	3	3
5.- Revisión e repaso do traballo realizado	Recapitulación de todos os aspectos traballados durante as clases	2	2
TOTAL SESIÓNS:		16	16
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.1			

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS		HORAS NON PRESENCIAIS		TOTAL HORAS	
	C I	C II	C I	C II	C I	C II
Actividades introductorias: Realizar unha toma de contacto co alumno e coas posibilidades en función do programa a interpretar no cuadrimestre.	1	0	0	0	1	0
Exposición práctico-teórica: Realizar un traballo pedagóxico na aula en que o papel do profesor é o de guía, propoñendo situación e contextos que favorezan que os alumnos progresen e acaden un nivel de competencia axeitado. Lectura guiada e comentario de fontes.	13	14	0	0	13	14
Práctica individual: Estudar o programa do cuadrimestre seguindo as directrices proporcionadas polo seu profesor. Pesca de información.	0	0	123	123	123	123
Actividades complementarias: Participar nas audicións así como en outras actividades organizadas polo Departamento de Piano ou por outros departamentos.	4	4	33	33	37	37
Revisión e repaso do traballo realizado	2	2	0	0	2	2
Tutorías:						
1. Individuais	2	2	0	0	2	2
2. De grupo	0	0	0	0	0	0
Actividades de avaliación:						
1. Probas	1	1	0	0	1	1
2. Revisión de probas	1	1	0	0	1	1
TOTAL HORAS:					180	180
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.2						

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	40%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	40%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia</i>			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.3			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non cursa esta disciplina ningún alumno/a con necesidades educativas especiais	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
1. Referencias básicas. - Luca Chiantore, <i>Historia de la Técnica Pianística</i> , Alianza Música, Madrid, 2001 - Denis Levailant, <i>El Piano</i> , Editorial Labor, Barcelona, 1990 - Heinrich Neuhaus, <i>El arte del Piano</i> , Real Musical, Madrid, 1987
2. Referencias complementarias. - Piero Rattalino, <i>Historia del Piano</i> , Idea Books, Barcelona, 2005 - Harold C. Schonberg, <i>Los Grandes Pianistas</i> , Javier Vergara (Ed.), Buenos Aires, 1990

9. OBSERVACIÓNS

9.1. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

9.1.1.- Durante os dous cuatrimestres que forman o primeiro curso o alumno interpretará 4 obras, e interpretará como mínimo 1 obra de memoria na audición organizada polo departamento.

9.1.2.- As sesións adicadas aos diversos temas dos contidos non representan compartimentos estancos nin un número fixo de sesións, se non que son meramente orientativas e quedan a discreción do profesor. En tódalas sesións de clase trátanse porcentualmente partes de tódolos contidos.

9.1.3.- Cada profesor decidirá libremente a orde das obras a traballar e o cuatrimestre no que se traballarán en función das necesidades do alumno.

9.1.4. No caso xustificade de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similar e non se puidesen desenvolver os contidos relacionados coa interpretación en público, substituiranse, durante este período, por gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo. Estes contidos substitutivos serán consensuados co profesor que terá constancia documental do seu desenvolvemento.

9.2. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

9.2.1.-Ademais do indicado no apartado 9.1.4. en canto a actividades de interpretación pública, no caso xustificade de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar, a actividade na aula substituirase, durante este período, por clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos. Tales tarefas substitutivas acordarase co profesor atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento e seguindo os criterios expostos no punto 9.1. en termos de contidos e secuenciación dos mesmos. O profesor debe gardar as probas documentais do devandito traballo pedagóxico.

9.3. AVALIACIÓN

9.3.1. O alumno que opte a Matrícula de Honra tocará na audición do cuatrimestre e serán os membros do departamento os que decidan o que corresponda. No caso xustificade de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar e non se puidesen realizar actividades relacionadas coa interpretación en público, regirá lo expuesto en el apartado 9.1.4.

9.3.2.- No caso xustificade de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similares, a avaliación rexerese durante este período, polo seguinte:

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	<ul style="list-style-type: none"> -Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	<ul style="list-style-type: none"> -Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia</i>			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	<ul style="list-style-type: none"> -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	<ul style="list-style-type: none"> -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA)
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, do 29 de outubro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN											
DISCIPLINA: PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA) CUADRIMESTRES III-IV											
ESPECIALIDADE:	PEDAGOXÍA				ITINERARIOS:			PEDAGOXÍA DO INSTRUMENTO/ CANTO, XERAL E DA LINGUAXE MUSICAL			
CARÁCTER:	DISCIPLINA OBRIGATORIA				TIPO DE CLASE:			INDIVIDUAL			
DEPARTAMENTO:	PIANO				XEFE DE DPTO.:			ENRIQUE LÓPEZ HERREROS			
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:			ELISA TIMIRAOS FERREIRO			
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:		1
ECTS/CUAD.	6	6	6	6	6	6			Observacións:		
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA			
	Elisa Timiraos Ferreiro				elisatimi2@gmail.com			Luns, 14:00-15:00			

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR: Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento ou voz e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos.	
COÑECEMENTOS PREVIOS: Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.	
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS: O coñecemento e dominio da técnica instrumental é un dos contidos fundamentais da titulación, un aspecto no que esta disciplina incide especialmente por ser un dos principais elementos vertebradores da mesma. Na materia instrumento principal piano preténdese acadar unha síntese e dominio das dimensións básicas da interpretación musical profesional. Desenvolvendo un estilo propio como intérprete e con madurez creativa mediante uns hábitos e técnicas de estudo adecuados e valorando criticamente o traballo. Tamén se pretende acadar unha preparación adecuada para a interpretación en público e un coñecemento básico da construción, mantemento, comportamento acústico e características do propio instrumento.	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X11, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EP4
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Acadar o nivel técnico que permita ao alumno tocar as obras adecuadas ao repertorio mínimo deste curso.	EP4, X1, X3, X6, T2, T3
2. Coñecer e adecuar as súas interpretacións ás convencións estilísticas de cada estilo.	X3, X6, X11, X21, T2, T3
3. Valorar a importancia da constancia no estudo como medio indispensable para desenvolver as destrezas propias dun intérprete profesional	X24, T1, T3, T15, EP4
4. Acadar un nivel de autoescucha e autocrítica coma medios para controlar a calidade da súa execución e para progresar como intérprete.	T6, X21, T2, T15, X6, X24

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN			
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS	
		C III	C IV
1.- Estudo dun programa pianístico formado por obras de diferentes estilos.	1.1.Lectura e proceso inicial de traballo. 1.2.Resolución dos diferentes problemas técnicos e interpretativos.	5	5
2.- Análise	2.1.Análise formal das obras traballadas. 2.2.Análise estético das obras traballadas.	2	2
3.- Traballo específico e pormenorizado de todos os elementos musicais.	3.1.Pulsación rítmica. 3.2.Articulación. 3.3.Precisión de ataques. 3.4.Equilibrio sonoro. 3.5.Timbre. 3.6.Unidade expresiva.	2	2
4.- Preparación para a actuación ante público	4.1.Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. 4.2.Técnicas de relaxación. 4.3.Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario. 4.4.Interpretación en público.	3	3
5.- Revisión e repaso do traballo realizado	Recapitulación de todos os aspectos traballados durante as clases	2	2
TOTAL SESIÓNS:		16	16
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.1			

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE						
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS		HORAS NON PRESENCIAIS		TOTAL HORAS	
	C III	C IV	C III	C IV	C III	C IV
Actividades introductorias: Realizar unha toma de contacto co alumno e coas posibilidades en función do programa a interpretar no cuadrimestre.	1	0	0	0	1	0
Exposición práctico-teórica: Realizar un traballo pedagóxico na aula en que o papel do profesor é o de guía, propoñendo situación e contextos que favorezan que os alumnos progresen e acaden un nivel de competencia axeitado. Lectura guiada e comentario de fontes.	13	14	0	0	13	14
Práctica individual: Estudar o programa do cuadrimestre seguindo as directrices proporcionadas polo seu profesor. Pesca de información.	0	0	123	123	123	123
Actividades complementarias: Participar nas audicións así como en outras actividades organizadas polo Departamento de Piano ou por outros departamentos.	4	4	33	33	37	37
Revisión e repaso do traballo realizado	2	2	0	0	2	2
Titorías:						
3. Individuais	2	2	0	0	2	2
4. De grupo	0	0	0	0	0	0
Actividades de avaliación:						
3. Probas	1	1	0	0	1	1
4. Revisión de probas	1	1	0	0	1	1
TOTAL HORAS:					180	180
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.2						

6. AVALIACIÓN

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	40%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	60%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	40%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	60%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia</i>			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
VER OBSERVACIÓN: PUNTO 9.3			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non cursa esta disciplina ningún alumno/a con necesidades educativas especiais	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

1. Referencias básicas.

- Luca Chiantore, *Historia de la Técnica Pianística*, Alianza Música, Madrid, 2001
- Denis Levailant, *El Piano*, Editorial Labor, Barcelona, 1990
- Heinrich Neuhaus, *El arte del Piano*, Real Musical, Madrid, 1987

2. Referencias complementarias.

- Piero Rattalino, *Historia del Piano*, Idea Books, Barcelona, 2005
- Harold C. Schonberg, *Los Grandes Pianistas*, Javier Vergara (Ed.), Buenos Aires, 1990

9. OBSERVACIÓNS

9.1. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

9.1.1.- Durante os dous cuatrimestres que forman o segundo curso o alumno interpretará 4 obras, e interpretará como mínimo 1 obra de memoria na audición organizada polo departamento.

9.1.2.- As sesións adicadas aos diversos temas dos contidos non representan compartimentos estancos nin un número fixo de sesións, se non que son meramente orientativas e quedan a discreción do profesor. En tódalas sesións de clase trátanse porcentualmente partes de tódolos contidos.

9.1.3.- Cada profesor decidirá libremente a orde das obras a traballar e o cuatrimestre no que se traballarán en función das necesidades do alumno.

9.1.4. No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similar e non se puidesen desenvolver os contidos relacionados coa interpretación en público, substituiranse, durante este período, por gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo. Estes contidos substitutivos serán consensuados co profesor que terá constancia documental do seu desenvolvemento.

9.2. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

9.2.1.-Ademais do indicado no apartado 9.1.4. en canto a actividades de interpretación pública, no caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar, a actividade na aula substituirase, durante este período, por clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos. Tales tarefas substitutivas acordarase co profesor atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento e seguindo os criterios expostos no punto 9.1. en termos de contidos e secuenciación dos mesmos. O profesor debe gardar as probas documentais do devandito traballo pedagóxico.

9.3. AVALIACIÓN

9.3.1. O alumno que opte a Matrícula de Honra tocará na audición do cuatrimestre e serán os membros do departamento os que decidan o que corresponda. No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar e non se puidesen realizar actividades relacionadas coa interpretación en público, regirá lo expuesto en el apartado 9.1.4.

9.3.2.- No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similares, a avaliación rexerese durante este período, polo seguinte:

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	-Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	-Regularidade e actitud na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	-Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	-Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado.	Todas as competencias recollidas neste documento	100%

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA)
CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, do 29 de outubro)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: PIANO, INSTRUMENTO PRINCIPAL (PEDAGOXÍA) CUADRIMESTRES V-VI										
ESPECIALIDADE:	PEDAGOXÍA				ITINERARIOS:			PEDAGOXÍA DO INSTRUMENTO/ CANTO, XERAL E DA LINGUAXE MUSICAL		
CARÁCTER:	DISCIPLINA OBRIGATORIA				TIPO DE CLASE:			INDIVIDUAL		
DEPARTAMENTO:	PIANO				XEFE DE DPTO.:			ENRIQUE LÓPEZ HERREROS		
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:			JAVIER ARES ESPÍÑO		
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1
ECTS/CUAD.	6	6	6	6	6	6			Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS				EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA		
	Javier Ares Espiño				javieraresespinho@gmail.com			Venres, 12:00-13:00		

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Desenvolvemento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas no instrumento ou voz e coñecemento dos diferentes criterios interpretativos.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	O coñecemento e dominio da técnica instrumental é un dos contidos fundamentais da titulación, un aspecto no que esta disciplina incide especialmente por ser un dos principais elementos vertebradores da mesma. Na materia instrumento principal piano preténdese acadar unha síntese e dominio das dimensións básicas da interpretación musical profesional. Desenvolvendo un estilo propio como intérprete e con madurez creativa mediante uns hábitos e técnicas de estudo adecuados e valorando criticamente o traballo. Tamén se pretende acadar unha preparación adecuada para a interpretación en público e un coñecemento básico da construción, mantemento, comportamento acústico e características do propio instrumento.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T6, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X3, X6, X11, X21, X24
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EP4
Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Acadar o nivel técnico que permita ao alumno tocar as obras adecuadas ao repertorio mínimo deste curso.	EP4, X1, X3, X6, T2, T3
2. Coñecer e adecuar as súas interpretacións ás convencións estilísticas de cada estilo.	X3, X6, X11, X21, T2, T3
3. Valorar a importancia da constancia no estudo como medio indispensable para desenvolver as destrezas propias dun intérprete profesional	X24, T1, T3, T15, EP4
4. Acadar un nivel de autoescrita e autocritica como medios para controlar a calidade da súa execución e para progresar como intérprete.	T6, X21, T2, T15, X6, X24

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN			
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS	
		C V	C VI
1.- Estudo dun programa pianístico formado por obras de diferentes estilos.	1.1.Lectura e proceso inicial de traballo. 1.2.Resolución dos diferentes problemas técnicos e interpretativos.	5	5
2.- Análise	2.1.Análise formal das obras traballadas. 2.2.Análise estético das obras traballadas.	2	2
3.- Traballo específico e pormenorizado de todos os elementos musicais.	3.1.Pulsación rítmica. 3.2.Articulación. 3.3.Precisión de ataques. 3.4.Equilibrio sonoro. 3.5.Timbre. 3.6.Unidade expresiva.	2	2
4.- Preparación para a actuación ante público	4.1.Desenvolvemento da capacidade de distribución de enerxía e concentración ao longo da actuación. 4.2.Técnicas de relaxación. 4.3.Aprendizaxe de conduta adecuada no escenario. 4.4.Interpretación en público.	3	3
5.- Revisión e repaso do traballo realizado	Recapitulación de todos os aspectos traballados durante as clases	2	2
TOTAL SESIÓNS:		16	16
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.1			

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE						
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS		HORAS NON PRESENCIAIS		TOTAL HORAS	
	C V	C VI	C V	C VI	C V	C VI
Actividades introdutorias: Realizar unha toma de contacto co alumno e coas posibilidades en función do programa a interpretar no cuadrimestre.	1	0	0	0	1	0
Exposición práctico-teórica: Realizar un traballo pedagóxico na aula en que o papel do profesor é o de guía, propoñendo situación e contextos que favorezan que os alumnos progresen e acaden un nivel de competencia axeitado. Lectura guiada e comentario de fontes.	13	14	0	0	13	14
Práctica individual: Estudar o programa do cuadrimestre seguindo as directrices proporcionadas polo seu profesor. Pesca de información.	0	0	123	123	123	123
Actividades complementarias: Participar nas audicións así como en outras actividades organizadas polo Departamento de Piano ou por outros departamentos.	4	4	33	33	37	37
Revisión e repaso do traballo realizado	2	2	0	0	2	2
Titorías:						
5. Individuais	2	2	0	0	2	2
6. De grupo	0	0	0	0	0	0
Actividades de avaliación:						
5. Probas	1	1	0	0	1	1
6. Revisión de probas	1	1	0	0	1	1
TOTAL HORAS:					180	180
VER OBSERVACIÓNS: PUNTO 9.2						

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	50%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	50%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Asistencia a clase e traballo semanal	-Asistencia a clase. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Actitude en clase.	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6	50%
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	T15, EP4, T6, X1, X3, X6, X21	50%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) <i>Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia</i>			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Interpretación en audición pública organizada polo departamento de piano de todo o repertorio do cuadrimestre	-Dominio técnico -Solidez interpretativa -Comportamento escénico	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
VER OBSERVACIÓN: PUNTO 9.3			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No presente curso non cursa esta disciplina ningún alumno/a con necesidades educativas especiais	

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS
1. Referencias básicas. - Luca Chiantore, <i>Historia de la Técnica Pianística</i> , Alianza Música, Madrid, 2001 - Denis Levaillant, <i>El Piano</i> , Editorial Labor, Barcelona, 1990 - Heinrich Neuhaus, <i>El arte del Piano</i> , Real Musical, Madrid, 1987
2. Referencias complementarias. - Piero Rattalino, <i>Historia del Piano</i> , Idea Books, Barcelona, 2005 - Harold C. Schonberg, <i>Los Grandes Pianistas</i> , Javier Vergara (Ed.), Buenos Aires, 1990

9. OBSERVACIÓNS

9.1. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

9.1.1.- Durante os dous cuadrimestres que forman o terceiro curso o alumno interpretará 4 obras, e interpretará como mínimo 1 obra de memoria na audición organizada polo departamento.

9.1.2.- As sesións adicadas aos diversos temas dos contidos non representan compartimentos estancos nin un número fixo de sesións, se non que son meramente orientativas e quedan a discreción do profesor. En tódalas sesións de clase trátanse porcentualmente partes de tódolos contidos.

9.1.3.- Cada profesor decidirá libremente a orde das obras a traballar e o cuadrimestre no que se traballarán en función das necesidades do alumno.

9.1.4. No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similar e non se puidesen desenvolver os contidos relacionados coa interpretación en público, substituiranse, durante este período, por gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo. Estes contidos substitutivos serán consensuados co profesor que terá constancia documental do seu desenvolvemento.

9.2. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE

9.2.1.-Ademais do indicado no apartado 9.1.4. en canto a actividades de interpretación pública, no caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar, a actividade na aula substituirase, durante este período, por clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos. Tales tarefas substitutivas acordarase co profesor atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento e seguindo os criterios expostos no punto 9.1. en termos de contidos e secuenciación dos mesmos. O profesor debe gardar as probas documentais do devandito traballo pedagóxico.

9.3. AVALIACIÓN

9.3.1. O alumno que opte a Matrícula de Honra tocará na audición do cuadrimestre e serán os membros do departamento os que decidan o que corresponda. No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento ou similar e non se puidesen realizar actividades relacionadas coa interpretación en público, regirá lo expuesto en el apartado 9.1.4.

9.3.2.- No caso xustificado de que a situación sanitaria non permita a actividade presencial debido a períodos de confinamento, corentena, aillamento, ou similares, a avaliación rexerese durante este período, polo seguinte:

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	<ul style="list-style-type: none"> -Regularidade e actitude na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Clases a distancia, actividades telemáticas, gravacións ou traballos (acordado co profesor, e atendendo a posibles dificultades ou imposibilidades cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento)	<ul style="list-style-type: none"> -Regularidade e actitude na realización da actividade. -Preparación e progreso das obras a traballar. -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	EP4, X1, X3, X6, X11, X21, X24, T1, T2, T3, T6, T15,	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) Para os alumnos que superen as 3 faltas de asistencia			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	<ul style="list-style-type: none"> -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Gravacións. No caso de que os medios non o permitan (dificultade ou imposibilidade cos dispositivos, a conectividade ou o instrumento), farase un traballo consensuado co profesor	<ul style="list-style-type: none"> -Dominio técnico. -Solidez interpretativa. -Comportamento escénico se fose unha actividade performativa -Coherencia no desenrolo das diferentes partes no caso do traballo. -Rigor científico no caso do traballo presentado. 	Todas as competencias recollidas neste documento	100%